

Veerkracht Centrale werkt aan waardering ervaringsdeskundigen

# “Waarde uitdrukken in geld zorgt voor erkenning”



Tekst: **Mariëlle Cuijpers**

**Trudy Jansen (53) werkt al haar hele leven als belangenbehartiger in de cliëntenbeweging. Vanuit haar ervaringsdeskundigheid in de ggz en haar chronische schildklieraandoening. In 2019 richtte ze de Veerkracht Centrale op, een netwerk van ervaringsdeskundigen. Meer waardering krijgen voor de inzet van ervaringsdeskundigheid is haar drijfveer.**

Bij de Veerkracht Centrale sluiten ervaringsdeskundigen zich aan die andere mensen willen helpen. Ze ondersteunen elkaar in een online community. Het netwerk groeide uit tot een kennisinstituut over ervaringsdeskundigheid, vanuit ervaringsdeskundigheid.

Trudy vertelt waarom ze de Veerkracht Centrale oprichtte: “Ik zette een aantal jaren geleden lotgenotengroepen

op voor mensen met depressie. Het liep storm en er ontstonden wel vijftig groepen. Ik trainde ook zo’n honderd gespreksleiders. Van hen bleek één op de drie ook coach te zijn. Deze mensen wilden hun ervaringen als cliënt gebruiken om anderen te helpen met hun levenswijshouding. Maar bijna niemand had meer dan vijf cliënten per jaar. Daar kun je niet van rondkomen. Dit bracht me op het idee om in een netwerk de krachten te bundelen en zo ook te zorgen voor meer waardering voor de inzet van ervaringsdeskundigheid.”

**“Zorg er als cliëntenraad voor dat de waarde van je bijdrage op de begroting van de zorgorganisatie komt te staan”**

## **Verzamelbak**

De term ervaringsdeskundigheid is een verzamelbak van betekenissen. Dit merkt Trudy ook aan reacties op blogs die ze hierover schrijft op LinkedIn. “In het woordenboek staat dat een ervaringsdeskundige iemand is die door ervaring deskundig is geworden op een bepaald terrein. In de zorgsector en cliëntenwereld hebben we daar met



**Trudy Jansen: “Ik wil voorkomen dat niet geschoolde ervaringsdeskundigen, zoals bijvoorbeeld cliëntenraadsleden, worden verdrongen door gediplomeerden en buitenspel komen te staan.”**

elkaar heel veel omheen gebouwd. Je moet nu volgens veel mensen aan criteria voldoen om jezelf een ervaringsdeskundige te mogen noemen. Deze spraakverwachting zie je continu en overal, vooral in de ggz.”

Trudy was eerder actief voor de beroepsvereniging voor ervaringsdeskundigen. Leden van die vereniging hebben een mbo- of hbo-diploma ervaringsdeskundigheid. “Ik merk dat deze mensen vanuit hun gedrevenheid soms de ervaringsdeskundigheid van ervaringsdeskundigen zónder diploma aan de kant schuiven. Ik wil een tegengeluid laten horen.”

### **Buitenspel**

Trudy ziet dat er verdringing plaatsvindt. Ze wil voorkomen dat niet geschoolde ervaringsdeskundigen, zoals bijvoorbeeld leden van cliëntenraden, buitenspel komen te staan. “Stel je voor dat over tien jaar een instelling je als cliëntenraadslid alleen nog serieus neemt met een diploma ‘Ervaringsdeskundige’. Terwijl de cliëntenraad uit ervaring meer informatie uit contact met de achterban kan halen dan een ervaringsdeskundige met een diploma.”

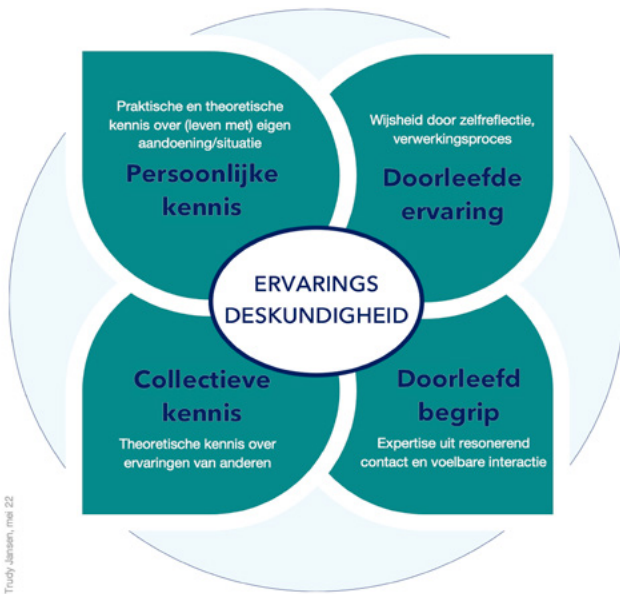
### **Financiële waarde bepalen**

De Veerkracht Centrale werkt nu aan het project Waardering ervaringsdeskundigen. “Ervaringsdeskundigen

zitten vaak als onbetaalde vrijwilligers aan tafel. Ze vragen geen vergoeding voor hun werk uit bescheidenheid, uit gewoonte of omdat gezegd wordt dat er geen geld beschikbaar is. Terwijl de inbreng van de ervaringsdeskundige waardevol is en niet gratis zou moeten zijn. Opdrachtgevers dienen voor deze ervaringsdeskundige inbreng gangbare tarieven te betalen”, vindt Trudy. “We zijn als mensen gewend dat iets waarde krijgt wanneer je ervoor betaalt.”

Desgevraagd verwoordt ze haar wens: “Dat een uitnodigende partij het over vijf jaar heel normaal vindt om een marktconforme vergoeding te bieden aan een ervaringsdeskundige. Bijvoorbeeld wanneer een organisatie iemand uitnodigt om een lezing te komen geven. Zo leren ervaringsdeskundigen zelf hun specifieke inbreng ook beter herkennen en waarderen.”

De waarde van ervaringsdeskundigheid verschilt volgens Trudy per situatie. “Iedereen heeft persoonlijke ervaringsdeskundigheid. Er zijn natuurlijk verschillen in de manier waarop en de mate waarin iemand ervaringsdeskundig is. Cliëntenraadsleden hebben daarnaast collectieve kennis en ervaring. Omdat ze vaak hun eigen ervaringen doorleefd hebben kunnen ze de inbreng van de achterban goed plaatsen. Om de opbouw van persoonlijke en collectieve ervaringsdeskundigheid in



beeld te brengen ontwikkelde ik het klavertje vier.” (zie afbeelding).

### Stap naar erkenning

Het doel van het project is dat zorgorganisaties en zorgverzekeraars eind 2022 een intentieverklaring ondertekenen waarin staat dat zij ervaringsdeskundigen marktconform willen belonen. Trudy legt uit: “Dat zou betekenen dat organisaties op hun begroting geld reserveren voor de inzet van ervaringsdeskundigen. Dat maakt de financiële waarde van ervaringsdeskundigen zichtbaar. Vervolgens maak je afspraken over de besteding van dit geld: aan de ervaringsdeskundigen, aan scholing en begeleiding van die ervaringsdeskundigen of desnoods weggeven aan een goed doel. Het gaat er nu als eerste stap om dat er erkenning komt voor het werk van erva-

**“Het gaat er nu allereerst om dat er erkenning komt voor het werk van ervaringsdeskundigen”**

ringsdeskundigen. We werken zo aan een gelijkwaardig speelveld. Professionals nemen je als ervaringsdeskundige nu eenmaal serieuzer wanneer ze weten dat jij ook betaald wordt, dat ervaar ik zelf.”

### Solidariteit tonen

Aan cliëntenraden wil Trudy alvast de oproep doen om na te gaan wat je werkelijk te bieden hebt. Dat kan met de schema's die in het project ontwikkeld zijn (zie [www.loc.nl/profiel-clientenraadslid](http://www.loc.nl/profiel-clientenraadslid)) “Vervolgens gaan cliëntenraden dan met elkaar en met de zorgorganisatie hun waarde bespreken en opschrijven. Bijvoorbeeld: wat is de financiële waarde van de adviezen die een cliëntenraad geeft, van het contact dat je met de achterban onderhoudt, de verbinding die de raad weet te leggen tussen beleid en praktijk? Benoem je prijs, ook al wil je niet voor je werk betaald worden. Zorg er als cliëntenraad voor dat de waarde van je bijdrage op de begroting van de zorgorganisatie komt te staan. Veel ervaringsdeskundigen durven hun prijs niet te benoemen, terwijl er voldoende geld beschikbaar is. Het geld dient op de juiste plek terecht te komen. Als de instelling verkeerde keuzes maakt is dat duurder. Het gaat om het belang van het collectief.”

### Durven vernieuwen

De visie LOC Waardevolle zorg onderschrijft Trudy van harte. “Ik vind het heel mooi dat de droom van waardevolle zorg richtinggevend is, dat je durft te gaan voor vernieuwing door vanuit waarden te werken. Ervaringsdeskundigen die hun ervaringsdeskundigheid breder willen inzetten om iets goeds te doen voor de samenleving zijn welkom om zich aan te sluiten bij de Veerkracht Centrale.”

*Meer informatie via [www.veerkrachtcentrale.nl](http://www.veerkrachtcentrale.nl)*

*Zie ook de rubriek Waardevol leven op pagina 12 met ervaringsdeskundig begeleider Martijn Fuldner.*

*Mariëlle Cuijpers is als adviseur belangenbehartiging verbonden aan LOC Waardevolle zorg (zie pagina 16).*